

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงและส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ผู้วิจัย	บุบผา วิริยรัตนกุล, วิชุดา กิจธรรम्म, ชิดชนก สิทธารถศักดิ์, นภาพร แก้วนิมิตชัย
สถาบัน	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีที่พิมพ์	พ.ศ.2556
สถานที่พิมพ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
จำนวนหน้างานวิจัย	204 หน้า
คำสำคัญ	พฤติกรรมเสี่ยง พฤติกรรมสุขภาพ นักศึกษาระดับปริญญาตรี
ลิขสิทธิ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงและส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน และเพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงและส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประชากร เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 จำนวน 13 คณะวิชา จำนวน 382 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามทักษะชีวิต 3) แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยง และ 4) แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้วยสถิติบรรยาย เช่น ความถี่ ร้อยละ และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์กลุ่มพหุ โดยใช้โปรแกรม LISREL

สรุปผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 88.74 มีอายุระหว่าง 17 – 20 ปี ร้อยละ 58.38 อายุต่ำสุด 17 ปี สูงสุด 28 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.23 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.55 ภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน ร้อยละ 33.77 ที่พักอาศัยขณะศึกษาในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่อยู่

หอพักนอกมหาวิทยาลัยคนเดียว ร้อยละ 32.98 เป็นบุตรคนแรกของครอบครัว ร้อยละ 59.95 ส่วนใหญ่มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 2 คน ร้อยละ 56.02 ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 51.05 สำหรับชั้นปีการศึกษา ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 25.92 ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51–3.00 ร้อยละ 39.01 คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำสุด เท่ากับ 1.54 คะแนนเฉลี่ยสะสมสูงสุด เท่ากับ 3.92 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.43

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะชีวิต พฤติกรรมสุขภาพ พฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ พฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 1 ด้าน คือ เพศ และปัจจัยส่วนบุคคลทั้ง 8 ด้าน มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศชายมีพฤติกรรมสุขภาพทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโภชนาการ ด้านการควบคุมน้ำหนัก ด้านการออกกำลังกายสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอุบัติเหตุและความรุนแรง ด้านการดื่มเหล้า การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด สูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะชีวิตและพฤติกรรมเสี่ยงของนิสิต/นักศึกษาที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากที่สุด ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรแฝงมี 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล (ATT) ตัวแปรการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมสุขภาพ (HKM) ตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรแฝงมี 2 ระดับ ตัวแปรแฝงระดับแรกมี 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรทักษะชีวิต (LS) ตัวแปรแฝงระดับที่สอง มี 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรพฤติกรรมเสี่ยง (RBE) ($\chi^2 = 231.95$, $df = 199$, $P = 0.05$, $RMSEA = 0.021$, $CFI = 0.99$, $GFI = 0.95$, $AGFI = 0.93$, $PGFI = 0.68$, $\chi^2/df = 1.17$)

เมื่อพิจารณาผลรวมอิทธิพล (TE) ของตัวแปรแฝงแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล (ATT) ตัวแปรการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมสุขภาพ (HKM) ต่างก็มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรทักษะชีวิต (LS) และ ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล (ATT) ตัวแปรการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมสุขภาพ (HKM) และตัวแปรทักษะชีวิต (LS) ต่างก็มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมเสี่ยง (RBE) แต่ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมสุขภาพ (HBE) นอกจากนี้ ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล (ATT) ตัวแปรการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมสุขภาพ (HKM) ยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรพฤติกรรมสุขภาพ (HBE) และตัวแปรพฤติกรรมเสี่ยง (RBE) โดยตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล (ATT) มีอิทธิพลทางลบต่อตัวแปรพฤติกรรมสุขภาพ (HBE) และมีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรพฤติกรรมเสี่ยง (RBE) ตัวแปรการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมสุขภาพ (HKM) มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรพฤติกรรมสุขภาพ (HBE) และตัวแปร

แปรทกษะชีวิต (LS) ในขณะที่ตัวแปรทกษะชีวิต (LS) มีอิทธิพลทางลบต่อตัวแปรพฤติกรรมสุขภาพ (HBE) และมีอิทธิพลทางลบต่อตัวแปรพฤติกรรมเสี่ยง (RBE)

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการนำวิจัยไปหาแนวทางเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับครอบครัว เพื่อป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา

Research Title	Factors Relating Risk Behaviors and Affecting Health Behaviors of Undergraduate Students, Huachiew Chalermprakiet University
Researchers	Buppar Viriyaratanakul, Wichuda Kijtorntam, Chidchanok Sittharotsak, Napaporn Kaewnimitchai
Institution	Hua Chiew Chalermprakiet University
Year of Publication	2013
Publisher	Huachiew Chalermprakiet University
Sources	Huachiew Chalermprakiet University
No. of Pages	204 pages
Key words	Risk Behaviors , Health Behaviors and Undergraduate Students
Copyright	Huachiew Chalermprakiet University

Abstract :

This research is the study of factors relating risk behaviors and resulting to health behaviors of the undergraduates ,Huachiew Chalermprakiet University. The objectives are to compare risk behaviors of the undergraduates who have different personnel factors and to develop and verify relation model of factors relating risk behaviors and affecting health behaviors of undergraduates ,Huachiew Chalermprakiet University. The population target is the undergraduates who are studying in year 2010 in 13 faculties total 382 undergraduates. Tools for this study consist of 1) personal information questionnaire 2) skill in living and life management questionnaire 3) risk behavior questionnaire 4) health behaviors questionnaire. Analysis of the data was done with descriptive statistics e.g. frequency , percentage ,standard deviation. Comparative analysis and interpretation of the relations were done with program LISREL.

Conclusion the research result revealed that

The majority of population are female 88.74 percent, aged 17-20 years 58.38 percent. The youngest is 17 years and eldest is 28 years averaging 20.23 years, SD =

1.55.Those from the north-east is 33.77 per cent. While studying in university, they stay alone in private rent room 32.98 per cent.59.95 per cent are the only child in the family. Those who have 2 siblings in the family are 56.02 percent. Those who study in science are 51.05 percent. Among these 25.92 per cent are in the first year. Considering the score of the undergrad 39.01 percent achieved GPA between 2.51 - 3.00.The lowest score was 1.54, highest was 3.92, average 2.73, SD = 0.43.

The analysis of the life skills, the perception in health behavior practice, risk behavior of students with different backgrounds revealed that personnel factors affecting the life skills but statistically insignificant at $p= 0.05$.The personnel factor that affects , the health behavior ,risk behavior is gender at statistical significance level 0.05. All 8 personnel factors combine to affect the life skills significant statistically. Male has better health behavior in 3 areas that are Nutrition ,body weight control ,exercise than female at statistic significance level 0.05.Male has all 3 risk behaviors i.e. accident and aggression ,drinking ,smoking ,drug more than female at statistic significance level 0.05.

The relation model of life skills and risk behavior s of undergrad that is most consistent with evidence-based data consists of two free variables. They are personnel variables (ATT) and beneficial perception of health behavior (HKM).Two variables that are hidden variables are variable in life skills and variable in risk behavior (RBE). ($\chi^2 = 231.95$,df = 199 , $P = 0.05$, RMSEA = 0.021 ,CFI = 0.99 ,GFI =0.93 ,PGFI = 0.68 , $\chi^2/df = 1.17$).

Analysis of Total influence (TE) of each variable, it was found that personnel factors variable (ATT) ,variable in skill in living and life management (HKM) has direct effect to life skills and personnel factors (ATT) .Variable in beneficial perception of health behavior (HKM) and variable in life skills have direct influence to risk behavior(RBE) but not to variable of health behavior. Besides the personnel variable (ATT) ,beneficial perception to health behavior variable (HKM) have indirect effect to health behavior variable (HBE) and risk behavior variable (RBE).The personnel variables (ATT) have negative effect to health behavior variable (HBE) but positive to risk behavior variable (RBE). The variable of

beneficial perception to health behavior (HKM) has direct effect to health behavior variable (HBE) and variable in skill in living and life management while variable in life skills has negative effect to health behavior variable (HBE) and risk behavior variable (RBE).

Suggestion

The research guideline should be applied for cooperation among the educational institutions and social groups to help prevention and modification of students' risk behaviors.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ สำเร็จได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณาจากหน่วยงานและบุคคลต่อไปนี้
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์ ที่ปรึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัว
เฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้กรุณาสันับสนุนส่งเสริม ให้โอกาส กระตุ้นและให้ข้อเสนอแนะในการศึกษา

นักศึกษาทุกคน / สาขาวิชา ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีการศึกษา 2553
ทุกคน ที่กรุณาตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้

คุณธรวดี อัครลิขิต หัวหน้าแผนกพัฒนางานวิชาการ ที่คอยให้กำลังใจตลอดของการ
ทำการศึกษา

คณะผู้ดำเนินการวิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
3 ขอบเขตของการวิจัย	4
4 สมมติฐานการวิจัย	4
5 ข้อยกเว้นของการวิจัย	4
6 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	5
7 คำจำกัดความในการวิจัย	5
8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 พัฒนาการและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่น	8
2.2 ทักษะชีวิต	14
2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา	19
2.4 แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมสุขภาพ	42
2.5 การวิเคราะห์กลุ่มพหุโดยใช้โมเดลลิสเรล	53
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
3.1 รูปแบบการศึกษา	63
3.2 ประชากร	64
3.3 กลุ่มตัวอย่าง	66
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	77
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักศึกษา	97
4.3 การพัฒนาและตรวจสอบความถูกต้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา	118
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	128
5.1 สรุปผลการวิจัย	128
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	137
5.3 ข้อเสนอแนะ	142
บรรณานุกรม	143
ภาค ผนวก	
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	151
ข เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัย	152
ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม LISREL	161
ง ประวัติย่อผู้วิจัย	203

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	จำนวน ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	77
4.2	ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกในครอบครัว	79
4.3	ข้อมูลด้านการศึกษาของนักศึกษา	80
4.4	จำนวนและร้อยละของการมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดื่มแอลกอฮอล์ การใช้ความรุนแรง แก้ปัญหา พฤติกรรมทางเพศ การใช้ยาเสพติดของนักศึกษา	82
4.5	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามทักษะทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการติดต่อสื่อสาร	83
4.6	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับการปฏิบัติทักษะทางสังคมและความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลด้านการรักษาสีผิวของตน	84
4.7	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับการปฏิบัติทักษะทางสังคมและความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลด้านการเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น	85
4.8	จำนวนและร้อยละของนิสิต/นักศึกษาจำแนกตามระดับการปฏิบัติทักษะทางสังคมและ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้านการปฏิเสธ	87
4.9	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางการคิด	89
4.10	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการ ควบคุมอารมณ์	91
4.11	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรม สุขภาพ	94
4.12	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ	96
4.13	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับการปฏิบัติพฤติกรรมเสี่ยง	98
4.14	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยภูมิหลังที่มีต่อทักษะชีวิตโดยรวมของนักศึกษา	102
4.15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยภูมิหลังรายด้านที่มีต่อทักษะชีวิตของนักศึกษา	103
4.16	ผลการทดสอบพหุคูณเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของทักษะชีวิตกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	105
4.17	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยภูมิหลังที่มีต่อการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ พฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีต่อการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ ของนักศึกษา	107
4.19	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรม สุขภาพของนักศึกษา	109
4.20	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยภูมิหลังที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพของ นักศึกษา	110
4.21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา	111
4.22	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของภูมิหลังที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพของ นักศึกษา	113
4.23	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยภูมิหลังที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา	114
4.24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา	114
4.25	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของภูมิหลังที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา	117
4.26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล	119
4.27	การประมาณค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ Λ_X และ Λ_Y	122
4.28	การประมาณค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ γ และ β	123
4.29	การประมาณค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ Φ	123
4.30	การประมาณค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ Ψ	124
4.31	การประมาณค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ $\Phi\varepsilon$ และ $\Phi\delta$	124
4.32	ผลการวิเคราะห์ความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ	126

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ
2.2	แบบจำลองการสร้างเสริมสุขภาพฉบับปรับปรุง (Health Promotion Model Revised)
2.3	กรอบแนวคิดในการวิจัย
2.4	กรอบแนวคิดในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทักษะชีวิตกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา
5.1	โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทักษะชีวิตกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา